STYRELSEN

5. maj 2015

Radio- og tv-nævnet

Louise Nygaard Andersen
Fuldmægtig, cand.jur.

lna@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

DR
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
0999 København C

Att.: DR Jura, Politik og Strategi

Klage over skjult reklame for Bruun Rasmussen Kunstauktioner i programserien "Auktionshuset" vist på DR1

Sammendrag

Aage Jørgensen har ved mail, oversendt af Forbrugerombudsmanden den 15. januar 2015, klaget over skjult reklame for auktionshuset "Bruun Rasmussen Kunstauktioner" (herefter Bruun Rasmussen) i programserien "Auktionshuset".

Radio- og tv-nævnet har nu taget stilling i sagen og truffet afgørelse om, at de påklagede afsnit af programserien "Auktionshuset" vist på DR1 ikke indeholder skjult reklame i strid med § 72 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014 (radio- og fjernsynsloven) og § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering mv. af programmer i radio, fjernsyn og on demand-audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen).

Sagens oplysninger

Klagen vedrører programserien "Auktionshuset" vist på DR1.

Klager oplyser, at seneste konkrete udsendelsestidspunkt er den 30. oktober 2014 kl. 12.15 på DR1 og i øvrigt, at der i efteråret 2014 er blevet vist et afsnit hver fredag kl. 18.00 på DR1.

Klager anfører, at programserien er en decideret reklame for det private auktionsfirma Bruun Rasmussen i strid med reklamebekendtgørelsens § 2, stk. 1, hvorefter reklamer i bl.a. fjernsyn klart skal kunne identificeres som sådanne således, at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer.

Beskrivelse af programserien
DR har som bilag til høringssvar af 19. februar 2015 vedlagt det påklagede programafsnit fra 30. oktober 2014, der er en genudsendelse fra 12. august 2014. For at danne sig et helhedsindtryk af programserien bad Radio- og tv-nævnet endvidere om at få tilsendt afsnittet vist henholdsvis før og efter det påklagede. Hvert afsnit har en varighed af ca. 30 minutter.

Afsnittet før det påklagede:

Afsnittet starter med en intro, hvor der fortælles om salgsresultatet fra sidste uges afsnit. Det afsløres, at denne uges primære historie kommer til at handle om auktion over eksklusive dametasker.

Afsnittet er opbygget således, at der skiftevis vises indslag fra taskeauktionen, fra nogle ansattes afholdelse af et arrangement i Spanien for bosiddende danskere og klip fra indleveringsskranken, hvor forskellige mennesker kommer og får deres ting vurderet.

Historien om taskeauktionen indeholder et interview med ejeren Jesper Bruun Rasmussen, et interview med en taskeekspert, der præsenterer de forskellige tasker for seerne og fortæller om deres design, historie, prisen for en ny versus en brugt mv. Selve auktionen, hvor folk byder på taskerne, vises, og endelig interviewes både taskeeksperten og ejeren om deres holdning til resultatet af auktionen.

Arrangementet i Spanien indeholder ligeledes interviews med ansatte om arrangementet og forventet indtjening. Herudover vises klip fra selve arrangementet og vurderinger af genstande, som folk har medbragt. Endelig interviewes de ansatte efter arrangementets afholdelse, hvor de taler om deres indfriede forventninger og fremtidige planer for forretningen i Spanien.

Ved indleveringsskranken får forskellige personer deres genstande vurderet. Nogle bliver positivt overraskede, andre negativt.

Afsnittet afsluttes med en teaser for næste uges afsnit og rulletekster.

Det påklagede afsnit:

Afsnittet starter med intro, hvor der fortælles om resultatet fra sidste uges auktion over dametasker, og hvor det afsløres, at denne uges

primære historie kommer til at handle om auktion over en stor legetøjssamling.

Afsnittet er opbygget således, at der skiftevis vises indslag fra legetøjsauktionen, nogle ansattes besøg på en restaurant, hvor noget vin vurderes, og klip fra indleveringsskranken.

Historien om salget af legestøjssamlingen indeholder et interview med Bruun Rasmussens udsendte medarbejder og sælgeren af legetøjet. Interviewet handler primært om, hvor interessen for gammelt legetøj kommer fra, og om, hvordan auktion over så stor en legetøjssamling skal håndteres PR-mæssigt. Legetøjssamlingen kommer på auktion, men bliver ikke solgt, fordi ingen byder højt nok.

På restauranten vurderes forskellige flasker vin. Sælgeren bliver skuffet over den første vurdering af en rødvin, som han troede var mere værd, og tilfreds med den sidste vurdering af nogle sjældne vine.

Ved indleveringsskranken får forskellige personer deres genstande vurderet.

Afsnittet afsluttes med en teaser for næste uges afsnit og rulletekster.

Afsnittet vist efter det påklagede:

Afsnittet starter med intro, hvor der fortælles om resultatet fra sidste uges auktion over legetøjssamlingen, og det afsløres, at denne uges primære historie kommer til at handle om auktion over sjældne ure.

Afsnittet er opbygget således, at der skiftevis vises indslag fra auktionen over de sjældne ure, fra en ansat designeksperts vurdering af en Frits Henningsen stol på Fyn samt klip fra indleveringsskranken.

Historien om auktionen over ure indeholder et interview med Bruun Rasmussens medarbejder, der fortæller om vurdering af ure og et interview med sælgerne om affektionsværdi mv. i forbindelse med et salg af et sjældent Rolex-ur fra et afdødt familiemedlem. Auktionen over det sjældne Rolex-ur går godt for familien, der får en god pris for uret.

På en møbelfabrik på Fyn bliver Frits Henningsen-stolen vurderet, og den ansatte fra Bruun Rasmussen og sælgeren taler om vurdering af gamle møbler.

Ved indleveringsskranken får forskellige personer deres genstande vurderet.

Afsnittet afsluttes med en teaser for næste uges afsnit og rulletekster.

Høringssvar

DR:
DR har i sit høringssvar af 19. februar 2015 oplyst, at høringssvaret er inddelt i en redegørelse for programserien og baggrunden for de redaktionelle beslutninger, der er truffet i relation til de historier, som programmet indeholder. Endvidere indeholder høringssvaret en redegørelse for produktionsaftalerne, den praksis der er relevant i denne sammenhæng og endelig en konklusion.

DR's redegørelse for programserien:

"Udgangspunktet for tv-dokumentarserien om Auktionshuset Bruun Rasmussen er at kunne give danskerne information om dansk kultur, kunst- og designhistorie. Fortalt på en interessant, underholdende og fascinerende måde, så det fanger flest mulige danskeres interesse.

Med ovenstående ambition er det en forudsætning at have gode "fortællere", og det har de i Auktionshuset Bruun Rasmussen. Her arbejder nogle af Danmarks dygtigste eksperter under ledelse af en passioneret familie. Derfor er valget faldet på Auktionshuset Bruun Rasmussen."

Om berettigelsen for dokumentarserien, anfører DR:

"Udover at være omdrejningspunkt for det fineste og største udvalg af salg og vurderinger af dansk kunst og design, er Auktionshuset Bruun Rasmussen også en spændende almen vigtig historie om en familiedreven virksomhed, med en historie, der rækker mange årtier tilbage og drevet gennem flere generationer.

Auktionshuset Bruun Rasmussen repræsenterer en vigtig historie i Danmark, hvor hovedparten af virksomhederne er familiedrevne. I tv-dokumentar-serien får danskerne et unikt og eksklusivt indblik i hjertet af en familievirksomheds ledelse, repræsenteret ved ejer Jesper Bruun Rasmussen og hans to børn, Alexa og Frederik.

Det vil ikke være muligt at lave denne type af programmer uden at eksponere en virksomhed, som f. eks., auktionshuset Bruun Rasmussen, fordi konceptet om virksomhedsportrætter indebærer, at virksom-

hedens produkter, tjenesteydelser, arbejdsforhold, fremtidsplaner, geografiske placering etc. omtales indgående, bl.a. ved at virksomhedens ledelse og medarbejdere interviewes sideløbende med, at der vises billeder af virksomheden.

I følge Cepos[1] er familievirksomhedsmodellen den dominerende selskabsstruktur i Danmark. Afhængig af den valgte definition estimerer Cepos, at familievirksomhederne udgør mellem 50 og 95 pct. af alle danske aktie- og anpartsselskaber. Det er derfor DR's opfattelse, at indblikket i driften af Auktionshuset Bruun Rasmussen også på dette område repræsenterer en vigtig fortælling af stor samfundsmæssig interesse og betydning."

Om de redaktionelle valg i programserien, anfører DR:

"I produktionen af "Auktionshuset" foretages de redaktionelle valg med hensyntagen til at formidle de mest spændende kunst- og kulturhistorier samt en skildring af arbejdspladsen bag facaden.

At programmerne giver Auktionshuset Bruun Rasmussen en vis eksponering er redaktionen helt klar over, og dette afspejler sig også i de redaktionelle valg der foretages, idet der er skærpet opmærksomhed på, at de fremhævelser, der nødvendigvis er i denne type programmer, er strengt redaktionelt begrundede. Udvælgelsen af historier til programmerne er en meget omhyggelig proces, hvor mange historier kasseres. Der optræder kun historier i serien, der både kan fascinere, informere og underholde seerne.

Der optræder aldrig historier om nye "produkter" fra Auktionshuset, prisoplysninger på ydelser eller andre gode tilbud. Historierne holder sig altid til seriens kerneværdier.

I redaktionen er man fokuseret på at give så varieret, virkelighedsnært og nuanceret indblik i dagligdagen i den familiedrevne virksomhed som muligt. Derfor prioriteres historierne i de enkelte episoder på en sådan måde, at seerne oplever såvel op- som nedture for virksomheden. Dog under de dramaturgiske hensyn, der ligger i at, "en lykkelig slutning" fungerer bedst i fortællingen.

---

1 Cepos rapport "Familievirksomheder i Danmark" af Morten Bennedsen og Kasper Meisner Nielsen

For at underbygge og nuancere dette billede, følger nedenfor en opgørelse af historierne fra de seneste to sæsoner. Følgende definitioner er brugt som baggrund for denne opgørelse:
Eksperthistorier, Auktionshistorier, Indleveringshistorier.

<u>Positive historier:</u>
Historier, hvor der er foretaget en vurdering, der har overbevist en kunde i forbindelse med et hjemmebesøg.

Historier, hvor kunder er blevet positivt overraskede over vurderingen og derefter har indleveret deres vare.

Historier fra auktioner, hvor hammerslag er lig med eller over vurderingspris.

<u>Negative historier:</u>
Historier hvor det ikke er lykkedes med en vurdering, der kan overbevise en kunde i forbindelse med et hjemmebesøg.

Historier fra indleveringsskranken, hvor kunder er blevet negativt overraskede over vurderingen og derefter har undladt at indlevere deres vare.

Historier fra auktioner, der har indbragt lavere hammerslag end vurderingen eller slet ikke er solgt.

<u>Opgørelse over historier i Auktionshuset:</u>

Historier	*Ekspert (17)*	*Indleveringskranke (51)*	*Auktion (17)*
Positive	*12*	*25*	*11*
Negative	*5*	*26*	*6*

Opgørelsen over historier med "positivt" eller "negativt" udfald for Auktionshuset Bruun Rasmussen viser, at der ikke er tale om en dokumentarserie med udelukkende positiv omtale af Auktionshuset Bruun Rasmussen."

DR vedlægger til illustration to episoder (episode 401 og 403 efter intern nummerering), hvor hverken auktion eller eksperthistorie lykkes, og hvor ingen i indleveringsskranken får deres forventninger indfriet af Auktionshuset.

Om aftalen for produktionen af programserien, oplyser DR:

"Programserien "Auktionshuset" er produceret af produktionsselskabet Monday. Produktionsselskabet Monday og Auktionshuset Bruun Rasmussen har en aftale, der sikrer, at Monday kan producere dokumentarserien til DR. Aftalen indeholder forudsætningerne for, at der kan arbejdes journalistisk, herunder at redaktionen kan udvælge relevante historier, være sikker på, at medarbejderne vil stille op osv. Monday og DR har den fulde redigeringsret over optagelserne. Der er ingen økonomi forbundet med aftalerne."

DR's konklusion:

"Selv om der er sket en fremhævelse af Auktionshuset Bruun Rasmussen, er der ikke tale om en uberettiget fremhævelse. Tværtimod foreligger der velbegrundede, redaktionelle overvejelser og beslutninger for hver gang der sker en fremhævelse af Auktionshuset Bruun Rasmussen.

Der foreligger således efter DR's opfattelse ikke skjult reklame for Auktionshuset Bruun Rasmussen."

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014, på sit møde den 27. april 2015 behandlet sagen og skal udtale:

Det følger af § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer.

Reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør skjult reklame.

Det fremgår af Radio- og tv-nævnets praksis på området, som er baseret på reglerne herom i artikel 1, litra j), i direktiv 2010/13/EU, at præsentationer i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser m.v. udgør skjult reklame, når denne fra medietjenesteudbyderens side er ment som en reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art.

Eftersom det kan være svært at afgøre, hvorvidt en given henvisning mv. er tilsigtet, er det i henhold til Kommissionens fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direkti-

vet om "Fjernsyn uden grænser"[2], berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse". I den konkrete vurdering kan der således lægges vægt på, hvorvidt en fremhævelse af en vare eller tjenesteydelse mv. er berettiget under hensyntagen til udsendelsens redaktionelle indhold.

Spørgsmålet er derfor, om der er sket en fremhævelse af Bruun Rasmussen, og i bekræftende fald, om denne fremhævelse er redaktionelt berettiget.

Det er Radio- og tv-nævnets opfattelse, at virksomhedsportrætter og lignende programmer altid i høj grad vil eksponere den portrætterede virksomhed. Radio- og tv-nævnet finder på den baggrund, at der er sket en fremhævelse af auktionshuset, Bruun Rasmussen.

Herefter er spørgsmålet, om fremhævelserne er berettigede under hensyntagen til programmets redaktionelle formål.

Det er Radio- og tv-nævnets opfattelse, at selve konceptet om virksomhedsportrætter indebærer, at virksomhedens produkter, arbejdsforhold, geografiske placering etc. omtales indgående, bl.a. ved at virksomhedens ledelse og ansatte interviewes sideløbende med, at der vises billeder af virksomheden. Endvidere har virksomhedsportrætter utvivlsomt en kommerciel værdi for de portrætterede virksomheder, herunder særligt for virksomheder, der henvender sig direkte til forbrugerne. Disse forhold medfører dog ikke i sig selv, at et virksomhedsportræt er i strid med reglerne om skjult reklame.

Det påklagede afsnit af programserien "Auktionshuset" indeholder hverken henvisninger til Bruun Rasmussens hjemmeside, anprisninger af Bruun Rasmussen eller købsopfordringer til seerne mv. Det samme gør sig gældende for afsnittet sendt henholdsvis før og efter det påklagede.

DR begrunder i sit høringssvar de redaktionelle valg, der er truffet i forbindelse med udarbejdelsen af programserien, og har endvidere medsendt en opgørelse over såkaldte "Positive historier" og "Negative historier".

Radio- og tv-nævnet finder samlet set, at fremhævelserne af Bruun Rasmussen ikke går ud over, hvad der kan siges at være redaktionelt berettiget. Programserien Auktionshuset indeholder dermed ikke skjult reklame for auktionshuset Bruun Rasmussen i strid med reglerne herom.

---

[2] Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester.

Radio- og tv-nævnet har alene forholdt sig til de indsendte programafsnit og ikke til samtlige afsnit i programserien.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE

Programserien "Auktionshuset" indeholder ikke skjult reklame for Bruun Rasmussen Kunstauktioner i strid med § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, da alle fremhævelser i de påklagede afsnit er redaktionelt berettigede.

Mads Bryde Andersen
Formand

Louise Nygaard Andersen
Nævnssekretær

Kopi sendt til:
Aage Jørgensen